

בית כנסת בני ישראל

HEGEDŰS-CSÁKY-BENÉI JISZRÁÉL ZSINAGÓGA
és
BÉT SMUÉL TANHÁZ

ZSINAGÓGAI INFORMÁCIÓK
2025. december 14 – december 20.

Közvetlen link:

<https://us04web.zoom.us/j/6579029560>

ID szám: 6579029560

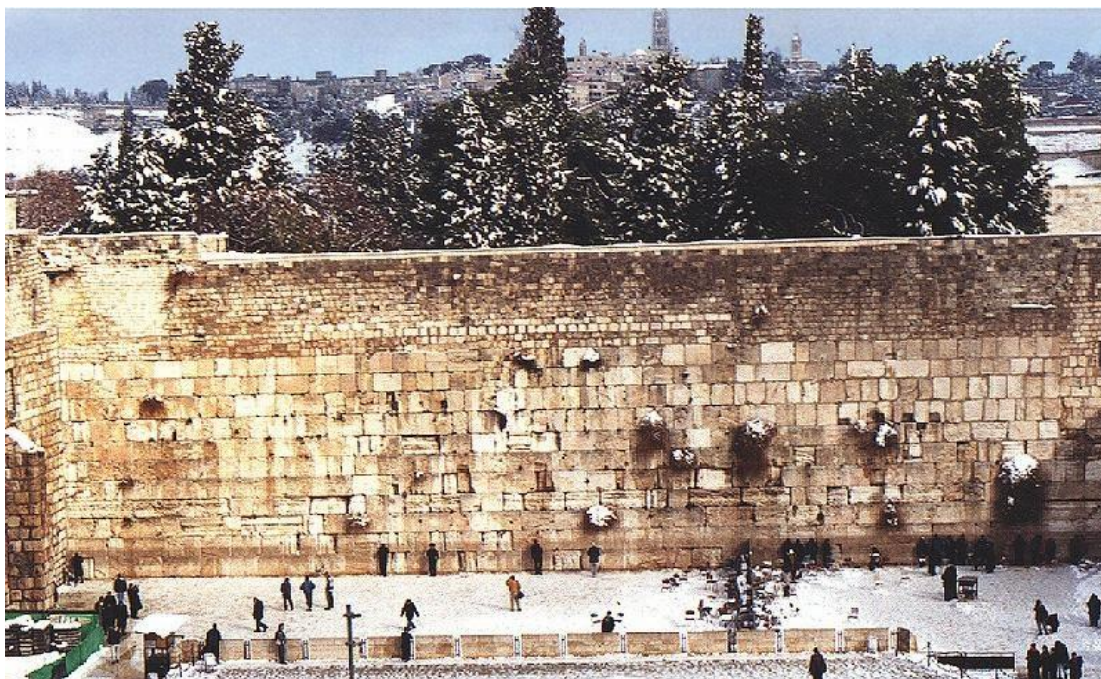
Password: 917838

BÉT SMUÉL TANHÁZ ZOOM ELŐADÁSAI:

בית מדרש-בית שמואל

הרצאות ושיעורים בזום

december 13. vasárnap 18:00	Zev Paskesz: Hetiszakasz elemzés
december 14. hétfő 18:00	Schöner Alfréd: Hanuka
december 15. kedd 18:00	Róth László: A csodarabbik nyomában
december 16. szerda 18:00	Darvas István: A kommentárok világa
december 17. csütörtök 18:00	Fekete László: Kántorművészet

Hétköznapi imarend
סדר התפילה בימות החול

vasárnap-péntek reggel zsinagóga	08:00
vasárnap-csütörtök este	16:00
péntek este	15:30
vasárnap-csütörtök este ZOOM	18:00
vasárnap csütörtök esti ima ZOOM-on	18:30

Sábbati tudnivalók 2025. december 19 – december 20.

זמני התפילה בשבת

15:30	hanuka gyertyagyújtás a zsinagógában
09:00	szombat délelőtti istentisztelet a zsinagógában hetiszakasz: MIKÉC

Egy mondat a hetiszakaszból
משפט אחד מהפרשת השבוע

Mikéc

יֵאָמֶר פַּרְעֹה אֶל-עֲבָדָיו הַנִּמְצָא כָּזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ:

"És Fáraó így szólt szolgálóihoz: Találhatunk-e ilyen férfiút (mint József),
akiben Isten szelleme lakozik?"

Mózes I. 41.35

MIKÉC

Forrás: OR-ZSE régi honlap

Ezen a héten a Mikéc hetiszakaszát olvassák a zsinagógában, melynek jelentése: "idő-periódus végén".

Két év plusz börtönbüntetést kapott József az Örökkévalótól, mert szabadulását embertől, a főpohárnoktól remélte, aki megfélemezte róla.

Ez időtartalom során történt, hogy a fáraó álmot látott, hét kövér és hét sovány tehénről; hét kövér és ugyanannyi sovány kalászról. Az udvar tudósai nem tudták megfejteni az álmokat, a főpohárnok talán nem is jóindulatból, hanem a király kegyének reményében ajánlotta Józsefet, mint álmotfejtőt. Mindenesetre a legjobb pillanatban, hiszen komoly feladatot kellett megoldani. Megmosdatták, új ruhába öltöztették az ifjút. 70 lépcső vezetett a királyhoz a legenda szerint, ki mennyi nyelvet ismert, annyi lépcsőfokot tehetett meg. József mind a 70 lépcsőt megjárta. Az álmok rejtélyét is megoldotta: 7 bő termésű esztendő 7 szűk esztendő követi, amelyre fel kell készülni. Megoldást is javasolt, raktárak, magtárházak építését. A rendkívüli állapotra való felkészülést, a védelem megszervezését a fáraó Józsefre bízta, és alkirályá nevezte ki.

Feleségül Osznátot adják hozzá, aki a monda szerint Lea lányának, Dívának Sekemtől származó gyermeke volt. Az éhség Kánaánt is elérte, Jákob fiait Egyiptomba küldte élelemért, csak Benjámint, Ráchel másik fiát tartotta maga mellett. A testvérek megbánták, amit Józseffel tettek, Egyiptom országába 10 különböző kapun léptek be, hátha rálelnék testvérükre. Ez volt az alapja József vádjának, hogy kémkedéssel gyanúsítsa fivéreit. Benjámin hiányolta, mert kíváncsi

volt, mit éreznek legfiatalabb testvérük iránt, vajon megvédik-e öccsüket bátyjaik. Ennek kiderítését szolgálja a próbák sorozata, mely elé József fivéreit állította. Ezt a szidrárt általában Chanuka ünnepének szombatján szokták olvasni.

Deutsch Gábor

KOMMENTÁR 2.

Részlet Menáchem Meron: **Az élő Biblia** című könyvéből

MIKÉC

Az Álom

A hetiszakasz elbeszélése leírja a döntő fordulatot József, illetőleg az ő egész családja életében. Háttérét adja őseink egyiptomi szolgaságának, a zsidó történelem születésének.

Az elbeszélésben, miként az előbbieken, az álom játssza a főszerepet. József álma jelezte előre, hogy uralkodó lesz a jövőben. Fáraó álma a hét sovány tehénről, ill. kalászról, mely elnyelte a kövéreket, megjövendölte a hét bőséges és a hét szűk esztendőt Egyiptomban. A fáraó álmának megfejtése emelte Józsefet az alkirályi székbe, és tette lehetővé, hogy a családján segítsen. Végül is e segítség nyomán telepedett le Jákob házanépével együtt Egyiptomban, és így vetette meg alapját az ókori zsidó történelemnek.

Érdekes megállni egy percre az álom fogalmánál. Ha mai értelemben beszélünk álmokról, mindig átélt események tudatalatti felvetődésére gondolunk. Vagyis az álom a múlt újra átélése - ha rendszertelenül is. Az álom ezzel szemben az ókorban általában, de a bibliai elbeszélésekben különösen, a JÖVENDŐ hírül adása, azaz a prófécia egyik formája. Amikor Áhárón és Mirjám Mózes ellen beszéltek (Mózes házassága miatt), Isten így szólt hozzájuk:

"Halljátok szavamat. Ha Isten prófétái lesztek, látomással jelenek meg: ÁLOMBAN BESZÉLEK VELÜK" (Num. 12/6).

Az álom, mint jövendölés, úgyszólván központi gondolat a Bibliában. A gyermek Sámuel álomban kapta a jövendölést Éli főpap és családja pusztulásáról. Salamon király álmában értesült róla, hogy bölcsebb lesz minden embernél. Mikor Jeremiás a megváltásról prófétált, így szólt: "Álmod láttam és alvásom édes volt nekem" (Jer. 31/25).

Hetiszakaszunk az álomfejtésen kívül nagyvonalú emberi tulajdonságokkal foglalkozik. József testvérei, akik nem ismerték fel az egyiptomi alkirályban a szolgának eladott testvért, megbánták tettüket. "Bizony bűnösök vagyunk testvérünkért kinek láttuk szenvedését és hallottuk könyörgését, de nem hederítettünk rá" (Gen. 42/21).

A megbánás a megtérés első fázisa. De a megtérés lényege cselekedetekben kell, hogy megnyilvánuljon. Jóvá tenni a bűnt, vagy az ellenkezőjét gyakorolni. A testvérek vezetője, Júda, védelmére kelt az ártatlanul lopással vádolt Benjáminnak, és magát ajánlotta szolgának helyette.

Másik emberi jótulajdonságot a hatalomhoz jutott Józsefben találhatunk. A

bosszúállás az őt szolgaságba küldött testvérei ellen távol állt tőle. Megleckéztette és próbára tette, de végül is megsegítette és megmentette őket a Kánaánban dúló éhínségtől. Még a gabona árát sem fogadta el tőlük, hanem titokban visszatétette málhájukba.

"József megparancsolta, hogy töltsék meg zsákjaikat gabonával, és tegyék vissza mindegyik zsákjába a pénzt" (Gen. 42/25). Hetiszakaszunkat Chanuka szombatján olvassuk általában. Az e napra rendelt próféta-i részben (Háftára) Zecharja próféta is álmában prófétált. Jehosua főpapot látta, akit a Sátán ártatlanul vádolt.

"Isten megrótt a vádlót, mondván, hiszen ez a tűzből megmentett üszök"

(Zecharja 3/22). Zecharja próféta a Második Szentély felállításának idején élt. (i.e. 620 körül). A babiloni fogságból visszatért nép egy része fáradtan és ellenségektől körülvéve nehezen szánta rá magát a Szentély építésére. Ekkor látta Zecharja híres látomását a menóráról, és így szólt a vezetőkhöz: "Lo bechájl velo bekoách" - nem erővel, hanem Isten szellemével (u.o. 4/6) fog sikerülni az új zsidó élet megalapítása.

Népünk és országunk Chanuka ünnepén megújult erővel néz a jövő elé. És miként a szolga Józsefből alkirály lett, miként az ő álmai valóra váltak, úgy a mai Cion megálmodója is igaz álmot látott, amikor azt mondta: "Ha akarjátok, nem mese!"

חנוכה

1) zsinagógáinkban és a zsidó otthonokban újból fellobbanNak az egyik legszebb ünnepünket, a fény ünnepét, a nagy történelmi hagyományokkal rendelkező chanukát köszöntő lángok. égnek a gyertyák, s pislákoló lángjuk mellett búvkörébe vonz az ókori történelem.

Hellenizmus és judaizmus.

Két fogalom, két karakter, mely különbözik egymástól, mely formálólágg hatott az emberiség kultúrájára. A hellén gondolkodásban élők mindig alkotókedvű, az élet különböző szeszélyeit kipróbáló embert neveltek. Klasszikus vonalú épületek, szép formájú szobrok kerültek ki a mesterek kezéből. A szír-görög kultúrának szerves része volt a testfejlesztés. Törekedtek az ideális testi szépség kialakítására.

Sportjátékokat, lovasversenyeket, olimpiákat rendeztek. Versenyzett az ember, az arénában viaskodott az állat. A görög művészet két istenségnek hódolt.

Dionysosnak és Apollónak. Dionysos a bor, a kicsapongás, az extázis, a dal, a zene, a tragédia istene. Apolló a békéé, a pihenésé, az esztétikai érzésé, a logikai rendé, a festészeté és a szobrászaté. Az e kultúrkörben élő emberhez talán Dionysos állt közelebb. Kívül fény derű, pompa, de belül a sötét sikátorok leple alatt elégedetlenség és fájdalom honolt. Érdekeikről ritkán szólt a törvény.

„A könyv népe” - így hívták az ókorban a zsidóságot. Nem véletlen ez a meghatározás, sőt nagyon is tudatos. Életüket nem azok a tényezők határozták

meg, melyek a szír-görögökét. A Szentélyen kívül nem voltak megcsodált épületeik, sehol sem emelkedtek nagyjait megőrző szobrok. Nem voltak hívei a testkultúrának. A zsoltáros így énekel: **"Nem a lovak erejére vágyakozik, nem a testi erőben leli örömét."** A szellemre áhítoztak. A bibliai gondolkodás majd a talmudi eszmevilág volt lényeges számukra. Vallották az emberiség egységét, a felebaráti szeretetet, mások és saját jogaik védelmét. Hirdették a hit fontosságát, eszményét. Kötelezővé tették a szenvedések enyhítését. Követelték a munkát, az alkotás és a teremtés szükségességére hívták fel a figyelmet. Tanították az igazság szeretetét, a szerénységet. Példaképpül állították az erkölcsi tisztaságot, embertársuk javának előmozdítását. Mindenek előtt, s mindenek felett vallották Isten egységét. A Láthatatlanét, ki emberi érzékszervekkel nem észlelhető, ki téren és időn felül helyezkedik el.

A hellenizmust, a görög gondolkodást erőszakkal terjesztették a Földközi-tenger medencéjében. A nép mely behódolt, a vallás, mely a hódító hitbe beleolvadt, fennmaradhatott. Júdea népe azonban nem fogadta el az idegen uralmat. Az egyistenhit meggyőződésével, az igazság biztos tudatával szívükben keltek fel a makkabeusok, hogy kiűzzék a betolakodókat.

Győzelmük emlékére lobbannak fel a zsinagógai, a köztéri, s az otthoni *hánukijában*, az ünnepi gyertyatartóban, a hannukai lángok.

2) "Van olyan szellemi forrás, mely megerősíti a hősöket, van, amely erőt ad a gyengülőnek. Van, amely naggyá teszi a szerényt, s van, amely szilárdítja a lankadót.

(Jalkut Simoni, Joel 4.)

A zsidóság olyan szellemi forrásból merített, mely erőt adott neki, mely erőssé tette és megszilárdította. A hit forrásából táplálkozott Mátitjáhu hősiessége, ez segítette a győzelem, s a vallásszabadság kivívásában.

A Talmud röviden meséli el a zsidóság fennmaradásáért vívott harcát. (Sábát 21/b) Folytatólagosan találhatjuk Hillél és Sámáj, a két iskolateremtő rabbi vitáját a gyertyagyújtás rendjét illetően. Érvek, és ellenérvek csatájában győz a köreinkben máig is elfogadott gyakorlat.

„Az emelkedő számú gyertyák” elvét alkalmazzuk. Így az itt található hilléli mondásnak alkotókészsége, szellemformáló ereje, s alakító hatása van.

Amikor a hanuka gyertyákat fokozatos sorrendben gyújtjuk, vallási kötelezettségünk mellett hitet teszünk e gondolat mellett is. Hisszük az alkotás szépségét, fontosságát, a fokozatosan megszerezhető ismeretek jelentőségét.

A hanuka mécsek vessenek fényt, világosságot az útra, melyen járni kívánunk. Hűek akarunk lenni önmagunkhoz, hogy eleget tegyünk a makkabeusi elvárásnak. Emlékeink élednek fel, amikor hálatelt szívvel fordulunk az Alkotó felé és énekeljük a **Máóuz cur** ismert dallamát.

שמחת חנוכה... חג אורים שמח

Az oldalt szerkesztette:

Schöner Alfréd

בית כנסת בני ישראל

BZSH Hegedűs Templomkörzet

Benéi Jisráél Zsinagóga

1136 Budapest, Hegedűs Gyula u. 3.

06-30-644-9083, 06-1-340-5085

e-mail: hegedus@bzsh.hu;

<https://hegedus-zsinagoga.bzsh.hu/>